

Rada
Evropské unie

Brusel 13. června 2022
(OR. fr, en)

9743/22

ECOFIN 540
UEM 143
SOC 335
EMPL 217
COMPET 437
ENV 535
EDUC 208
RECH 331
ENER 246
JAI 798
GENDER 80
ANTIDISCRIM 60
JEUN 91
SAN 334

POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Č. dok. Komise:	9403/33 - COM(2022) 607 final
Předmět:	Doporučení pro DOPORUČENÍ RADY k národnímu programu reforem Dánska na rok 2022 a stanovisko Rady ke konvergenčnímu programu Dánska z roku 2022

Delegace naleznou v příloze výše uvedený návrh doporučení Rady ve znění revidovaném a dohodnutém několika výbory Rady na základě návrhu Komise COM(2022) 607 final.

DOPORUČENÍ RADY

ze dne ...

k národnímu programu reforem Dánska na rok 2022 a stanovisko Rady ke konvergenčnímu programu Dánska z roku 2022

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik¹, a zejména na čl. 9 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

¹ Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.

- (1) Dne 19. února 2021 vstoupilo v platnost nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241², kterým byl zřízen Nástroj pro oživení a odolnost. Nástroj pro oživení a odolnost poskytuje finanční podporu na provádění reforem a investic, a přináší tedy fiskální impuls financovaný Unií. Přispívá k hospodářskému oživení a k provádění udržitelných a prorůstových reforem a investic, zejména za účelem podpory zelené a digitální transformace, a současně zvyšuje odolnost ekonomik členských států a jejich potenciální růst. Pomáhá rovněž posílit udržitelné veřejné finance a podnítit růst a tvorbu pracovních míst ve střednědobém a dlouhodobém výhledu. Maximální finanční příspěvek na členský stát v rámci Nástroje pro oživení a odolnost bude aktualizován v červnu 2022 v souladu s čl. 11 odst. 2 nařízení (EU) 2021/241.

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (2) Dne 24. listopadu 2021 přijala Komise roční analýzu udržitelného růstu, jež zahájila evropský semestr koordinace hospodářských politik pro rok 2022. Analýza náležitě zohlednila Portský sociální závazek, který byl podepsán dne 7. května 2021 a který spočívá v pokračujícím provádění evropského pilíře sociálních práv vyhlášeného Evropským parlamentem, Radou a Komisí dne 17. listopadu 2017. Dne 25. března 2022 potvrdila priority roční analýzy udržitelného růstu 2022 Evropská rada. Dne 24. listopadu 2021 přijala Komise na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011³ rovněž zprávu mechanismu varování, ve které není Dánsko uvedeno mezi členskými státy, u nichž bude zapotřebí hloubkový přezkum. Téhož dne Komise rovněž přijala návrh společné zprávy o zaměstnanosti 2022, který analyzuje provádění hlavních směrů politik zaměstnanosti a zásad evropského pilíře sociálních práv. Rada přijala společnou zprávu o zaměstnanosti dne 14. března 2022.

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy (Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25).

- (3) Po celosvětové pandemii došlo k invazi Ruska na Ukrajinu a tato událost významně změnila geopolitickou a hospodářskou situaci. Ekonomiky členských států invazi pocítily mimo jiné v podobě zdražení energií, potravin a surovin a slabších vyhlídek na růst. Vyšší ceny energií zatěžují značně zejména nejzranitelnější domácnosti, jež žijí v energetické chudobě nebo jsou touto chudobou ohroženy, jakož i podniky, které jsou nejzranitelnější vůči prudkým nárůstům cen energií. Unie rovněž zažívá bezprecedentní příliv uprchlíků z Ukrajiny. Hospodářské dopady útočné války Ruska se projevily v členských státech asymetricky. Za těchto okolností byla 4. března 2022 poprvé uplatněna směrnice Rady 2001/55/ES⁴, a sice prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2022/382⁵, na jejímž základě mohou osoby vysídlené z Ukrajiny oprávněně pobývat v Unii a získávají přístup na trh práce, jakož i ke vzdělávání a odborné přípravě, zdravotní péči, bydlení a sociálnímu zabezpečení.

⁴ Směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (Úř. věst. L 212, 7.8.2001, s. 12).

⁵ Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (Úř. věst. L 71, 4.3.2022, s. 1).

- (4) Ve světle rychle se měnící hospodářské a geopolitické situace se evropský semestr v roce 2022 vrací k široké koordinaci hospodářských politik a politik zaměstnanosti, přičemž se vyvíjí v souladu s požadavky na provádění Nástroje pro oživení a odolnost, jak je uvedeno v roční analýze udržitelného růstu 2022. Pro plnění politických priorit v rámci evropského semestru má zásadní význam provádění přijatých plánů pro oživení a odolnost, neboť tyto plány řeší všechna relevantní doporučení pro jednotlivé země vydaná v cyklech evropského semestru 2019 a 2020 nebo jejich významnou část. Doporučení pro jednotlivé země z let 2019 a 2020 zůstávají stejně relevantní i pro plány pro oživení a odolnost, které byly revidovány, aktualizovány nebo pozměněny v souladu s články 14, 18 a 21 nařízení (EU) 2021/241, a relevantní jsou i veškerá další doporučení pro jednotlivé země vydaná do dne předložení takto revidovaného, aktualizovaného nebo pozměněného plánu.
- (5) Od března 2020 je aktivována obecná úniková doložka Paktu o stabilitě a růstu. Ve sdělení ze dne 3. března 2021 nazvaném „Rok od vypuknutí pandemie COVID-19 – reakce v oblasti fiskální politiky“ Komise vyjádřila názor, že rozhodnutí o deaktivaci nebo pokračujícím uplatňování obecné únikové doložky by mělo vycházet z celkového posouzení stavu ekonomiky, přičemž hlavním kvantitativním kritériem by měla být úroveň hospodářské činnosti v Unii nebo v eurozóně v porovnání s předkrizovými úrovněmi (konec roku 2019). Zvýšená nejistota a silná rizika nepříznivého vývoje pro hospodářský výhled v souvislosti s válkou v Evropě, bezprecedentní prudké zdražování energií a pokračující narušení dodavatelských řetězců opodstatňují prodloužení obecné únikové doložky Paktu o stabilitě a růstu do konce roku 2023.

- (6) Podle přístupu v doporučení Rady ze dne 18. června 2021⁶, kterým se vydává stanovisko Rady ke konvergenčnímu programu Dánska z roku 2021, se celkové nastavení fiskální politiky momentálně nejlépe poměří jako změna primárních výdajů (očištěných o diskreční opatření na straně příjmů a s vyloučením dočasných mimořádných opatření souvisejících s krizí COVID-19), ale se zahrnutím výdajů financovaných z nevratné podpory (grantů) v rámci Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů Unie, ve vztahu k střednědobému potenciálnímu růstu⁷. Nad rámec celkového nastavení fiskální politiky je taktéž věnována pozornost vývoji primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů⁸ (očištěných o diskreční opatření na straně příjmů a s vyloučením dočasných mimořádných opatření souvisejících s krizí COVID-19) a investic, aby se posoudilo, zda je vnitrostátní fiskální politika obezřetná a zda její skladba přispívá k udržitelnému oživení v souladu se zelenou a digitální transformací.

⁶ Doporučení Rady ze dne 18. června 2021, kterým se vydává stanovisko Rady ke konvergenčnímu programu Dánska z roku 2021 (Úř. věst. C 304, 29.7.2021, s. 14.)

⁷ Odhady týkající se nastavení fiskální politiky a jejích složek v tomto doporučení jsou odhady Komise založené na předpokladech, z nichž vychází jarní prognóza Komise z roku 2022. Odhady Komise, pokud jde o střednědobý potenciální růst, nezahrnují pozitivní dopad reforem, které jsou součástí plánu pro oživení a odolnost a které mohou potenciální růst podpořit.

⁸ Nefinancovaných z grantů v rámci Nástroje pro oživení a odolnost nebo dalších fondů Unie.

- (7) Dne 2. března 2022 přijala Komise sdělení, které poskytuje obecné pokyny pro fiskální politiku v roce 2023 (dále jen „fiskální pokyny“) s cílem podpořit přípravu programů stability a konvergenčních programů členských států, a tím posílit koordinaci politik. Komise konstatovala, že na základě makroekonomického výhledu v zimní prognóze z roku 2022 se v roce 2023 jeví jako vhodné přejít od podpůrného celkového nastavení fiskální politiky, které se uplatňovalo v období 2020–2022, k obecně neutrálnímu celkovému nastavení fiskální politiky, ale je třeba případně reagovat na vyvíjející se hospodářskou situaci. Komise oznámila, že fiskální doporučení pro rok 2023 by měla i nadále rozlišovat mezi členskými státy a zohledňovat možné efekty přelévání mezi zeměmi. Komise vyzvala členské státy, aby zmiňované pokyny zohlednily ve svých programech stability a konvergenčních programech. Komise se zavázala pečlivě sledovat hospodářský vývoj a své politické pokyny upravit podle potřeby a nejpozději v rámci jarního balíčku evropského semestru na konci května 2022.

- (8) Pokud jde o fiskální pokyny, zohledňují fiskální doporučení pro rok 2023 zhoršený hospodářský výhled, zvýšenou nejistotu a další rizika nepříznivého vývoje a vyšší inflaci ve srovnání se zimní prognózou Komise z roku 2022. Vzhledem k těmto skutečnostem musí fiskální reakce rozšířit veřejné investice do zelené a digitální transformace a energetické bezpečnosti, podpořit kupní sílu nejzranitelnějších domácností, aby byl zmírněn dopad prudkého zdražení energií, a musí pomoci omezit inflační tlaky ze sekundárních účinků prostřednictvím cílených a dočasných opatření. Fiskální politika musí zůstat aktivní, aby se přizpůsobila rychle se vyvíjejícím okolnostem, včetně výzev vyplývajících z útočné války Ruska vůči Ukrajině, pokud jde o obranu a bezpečnost, a musí být diferencovaná podle jednotlivých zemí v závislosti na jejich fiskální a hospodářské situaci, mimo jiné pokud jde o jejich vystavení krizi a příliv vysídlených osob z Ukrajiny.
- (9) Dne 30. dubna 2021 předložilo Dánsko v souladu s čl. 18 odst. 1 nařízení (EU) 2021/241 Komisi svůj národní plán pro oživení a odolnost. Komise podle článku 19 nařízení (EU) 2021/241 posoudila relevanci, účinnost, efektivnost a ucelenost tohoto plánu pro oživení a odolnost v souladu s pokyny pro posuzování stanovenými v příloze V uvedeného nařízení. Dne 13. července 2021 přijala Rada prováděcí rozhodnutí o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Dánska⁹. Uvolnění splátek je podmíněno přijetím rozhodnutí Komise podle čl. 24 odst. 5 nařízení (EU) 2021/241, v němž se stanoví, že Dánsko uspokojivě splnilo příslušné milníky a cíle stanovené v prováděcím rozhodnutí Rady. Předpokladem uspokojivého splnění je rovněž skutečnost, že nedošlo ke zvratu u dříve dosažených milníků a cílů.

⁹ Dokument ST 10154/21.

- (10) Dne 29. dubna 2022 předložilo Dánsko svůj národní program reforem na rok 2022 a dne 12. května 2022 svůj konvergenční program z roku 2022, a to po uplynutí lhůty stanovené v článku 8 nařízení (ES) č. 1466/97. Vzhledem k jejich provázanosti byly oba programy posuzovány společně. V souladu s článkem 27 nařízení (EU) 2021/241 zohledňuje národní program reforem na rok 2022 rovněž zprávy, které Dánsko dvakrát ročně podává o pokroku dosaženém při provádění svého plánu pro oživení a odolnost.
- (11) Komise zveřejnila dne 23. května 2022 zprávu o Dánsku pro rok 2022. V této zprávě byl posouzen pokrok, jež Dánsko učinilo v plnění příslušných doporučení, která Rada přijala v letech 2019, 2020 a 2021, a bylo zhodnoceno provádění plánu pro oživení a odolnost ze strany Dánska, a to na základě srovnávacího přehledu oživení a odolnosti. Vycházejíc z této analýzy, zpráva o Dánsku poukázala na mezery, pokud jde o výzvy, které plán pro oživení a odolnost neřeší nebo je řeší pouze částečně, a o nové a vyvíjející se výzvy včetně těch, jež vyplývají z ruské invaze na Ukrajinu. Posoudila rovněž pokrok Dánska při provádění evropského pilíře sociálních práv a v plnění hlavních cílů Unie v oblasti zaměstnanosti, dovedností a snižování chudoby, jakož i pokrok při dosahování cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje.

- (12) V doporučení ze dne 20. července 2020¹⁰ Rada Dánsku doporučila, aby v letech 2020 a 2021 v souladu s obecnou únikovou doložkou přijalo veškerá nutná opatření k účinnému řešení pandemie COVID-19, k udržení ekonomiky a k podpoře následného oživení. Rovněž Dánsku doporučila, aby pokud to hospodářské podmínky dovolí, provádělo fiskální politiky zaměřené na dosažení obezřetné střednědobé fiskální pozice a zajištění udržitelnosti dluhu a současně zvyšovalo investice. Podle údajů potvrzených Eurostatem se v roce 2021 zlepšilo saldo veřejných financí Dánska ze schodku ve výši 0,2 % HDP v roce 2020 na přebytek ve výši 2,3 % v roce 2021, čemuž napomohly jednorázové daňové příjmy. Reakce Dánska v oblasti fiskální politiky podpořila v roce 2021 hospodářské oživení, přičemž dočasná mimořádná opatření se zvýšila z 2,6 % HDP v roce 2020 na 4,0 %. Opatření přijatá Dánskem v roce 2021 byla v souladu s doporučením Rady ze dne 20. července 2020. Diskreční rozpočtová opatření přijatá vládou v letech 2020 a 2021 byla většinou dočasná nebo byla doprovázena kompenzačními opatřeními. Podle údajů potvrzených Eurostatem se veřejný dluh snížil ze 42,1 % HDP v roce 2020 na 36,7 % HDP v roce 2021.

¹⁰ Doporučení Rady ze dne 20. července 2020 k národnímu programu reforem Dánska na rok 2020 a stanovisko Rady ke konvergenčnímu programu Dánska z roku 2020 (Úř. věst. C 282, 26.8.2020, s. 22).

(13) Makroekonomický scénář, z něhož vycházejí rozpočtové projekce v konvergenčním programu z roku 2022, je v roce 2022 příznivý a v roce 2023 realistický. Vláda předpokládá, že reálný HDP vzroste v roce 2022 o 3,4 % a v roce 2023 o 1,9 %. Pro srovnání, jarní prognóza Komise z roku 2022 předpokládá nižší růst reálného HDP ve výši 2,6 % v roce 2022 a 1,8 % v roce 2023, zejména v důsledku nižšího růstu soukromé spotřeby. Ve svém konvergenčním programu z roku 2022 vláda očekává, že se celkový přebytek sníží na 0,6 % HDP v roce 2022 a na 0,2 % HDP v roce 2023. Pokles v roce 2022 odráží zejména zpomalení hospodářské činnosti a neopakování některých daňových příjmů. Podle konvergenčního programu z roku 2022 se očekává, že poměr veřejného dluhu k HDP v roce 2022 klesne na 33,3 % a v roce 2023 se sníží na 32,5 % HDP. Jarní prognóza Komise z roku 2022 předpokládá na základě politických opatření známých ke dni její uzávěrky přebytek veřejných financí ve výši 0,9 % HDP v roce 2022 a 0,6 % v roce 2023. To je o něco více než přebytek předpokládaný v konvergenčním programu z roku 2022. Jarní prognóza Komise z roku 2022 očekává vyšší poměr veřejného dluhu k HDP ve výši 34,9 % v roce 2022 a 33,9 % v roce 2023. Rozdíl je způsoben vyššími předpokládanými položkami vnitřní dynamiky dluhu, zejména podporou sociálního bydlení. Podle jarní prognózy Komise z roku 2022 se střednědobý (desetiletý průměrný) růst potenciálního produktu odhaduje na 1,9 %. V tomto odhadu však není zahrnut dopad reforem, které jsou součástí plánu pro oživení a odolnost a které mohou potenciální hospodářský růst Dánska podpořit.

- (14) V roce 2022 vláda postupně zrušila většinu opatření přijatých v reakci na krizi COVID-19, takže se předpokládá, že dočasná mimořádná opatření klesnou ze 4,0 % HDP v roce 2021 na 0,0 % HDP v roce 2022. Schodek veřejných financí je ovlivněn opatřeními, která byla přijata s cílem čelit hospodářským a sociálním dopadům růstu cen energií, který se podle jarní prognózy Komise z roku 2022 v roce 2022 odhaduje na 0,1 % HDP a v roce 2023 na 0,0 % HDP¹¹. K těmto opatřením patří především sociální transfery domácnostem s nižšími příjmy. Byla oznámena jako dočasná. Pokud však ceny energií zůstanou vysoké i v roce 2023, mohla by některá z nich pokračovat. Na schodek veřejných financí rovněž dopadají náklady na poskytování dočasné ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny; jarní prognóza Komise z roku 2022 tyto náklady odhaduje na 0,2 % HDP v letech 2022 a 2023¹².
- (15) V doporučení ze dne 18. června 2021 Rada Dánsku doporučila, aby v roce 2022 zachovalo podpůrné nastavení fiskální politiky, včetně impulsu dodaného Nástrojem pro oživení a odolnost, a aby zachovalo investice financované z vnitrostátních zdrojů. Rovněž Dánsku doporučila, aby pokud to hospodářské podmínky dovolí, provádělo fiskální politiku zaměřenou na dosažení obezřetných střednědobých fiskálních pozic a na zajištění fiskální udržitelnosti ve střednědobém horizontu a současně posilovalo investice s cílem podpořit růstový potenciál.

¹¹ Číselné údaje představují výši ročních rozpočtových nákladů na opatření přijatá od podzimu 2021, mimo jiné v oblasti běžných příjmů a výdajů a – je-li to relevantní – kapitálových výdajů.

¹² Předpokládá se, že celkový počet osob vysídlených z Ukrajiny do Unie postupně dosáhne 6 milionů do konce roku 2022, a jejich zeměpisné rozložení je odhadováno na základě velikosti stávající diaspory, relativní populace přijímajícího členského státu a skutečného rozložení vysídlených osob z Ukrajiny v rámci Unie k březnu 2022. Pokud jde o rozpočtové náklady na osobu, odhady vycházejí z mikrosimulačního modelu Euromod Společného výzkumného střediska Komise a berou v úvahu jak peněžní převody, na které mohou mít lidé nárok, tak věcné dávky, jako jsou vzdělávání a zdravotní péče.

(16) Podle jarní prognózy Komise z roku 2022 a informací obsažených v konvergenčním programu Dánska z roku 2022 se předpokládá, že v roce 2022 bude orientace fiskální politiky podle doporučení Rady¹³ podpůrná ve výši $-1,6$ % HDP. Dánsko hodlá nadále podporovat oživení tím, že využije Nástroj pro oživení a odolnost k financování dodatečných investic, jak doporučila Rada. Kladný příspěvek výdajů financovaných z Nástroje pro oživení a odolnost a z dalších unijních fondů k hospodářské činnosti by měl zůstat ve srovnání s rokem 2021 stabilní. Předpokládá se, že příspěvek investic financovaných z vnitrostátních zdrojů k orientaci fiskální politiky bude mít v roce 2022 neutrální povahu a bude činit $0,0$ procentního bodu HDP¹⁴. Dánsko proto hodlá zachovat investice financované z vnitrostátních zdrojů, jak doporučila Rada. Zároveň se předpokládá, že příspěvek růstu primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (bez započtení nových opatření na straně příjmů) k celkovému nastavení fiskální politiky bude mít v roce 2022 expanzivní povahu a bude činit $1,6$ procentního bodu. Tento významný příspěvek expanzivní povahy zahrnuje dodatečný dopad opatření k řešení hospodářských a sociálních důsledků růstu cen energií ($0,1$ % HDP), jakož i náklady na poskytování dočasné ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny ($0,2$ % HDP). K dalším zvýšeným výdajům patří zejména veřejná spotřeba související s obrannou a bezpečnostní politikou, jakož i dodatečné výdaje zaměřené na urychlení zelené transformace a ukončení závislosti na dovážených fosilních palivech.

¹³ Záporné znaménko ukazatele odpovídá nadměrnému růstu primárních výdajů ve srovnání se střednědobým hospodářským růstem, což ukazuje na expanzivní fiskální politiku.

¹⁴ Předpokládá se, že příspěvek ostatních kapitálových výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů bude mít neutrální povahu a bude činit $0,0$ procentního bodu HDP.

- (17) Nedojde-li ke změně politiky, v roce 2023 by mělo nastavení fiskální politiky podle jarní prognózy Komise z roku 2022 činit +1,6 % HDP¹⁵. Předpokládá se, že Dánsko bude v roce 2023 nadále využívat granty z Nástroje pro oživení a odolnost k financování dodatečných investic na podporu oživení. Kladný příspěvek výdajů financovaných z grantů v rámci Nástroje pro oživení a odolnost a z dalších unijních fondů k hospodářské činnosti by se měl oproti roku 2022 snížit o 0,1 procentního bodu HDP, což odráží předsunutou finanční podporu z Nástroje pro oživení a odolnost v letech 2021 a 2022. Příspěvek investic financovaných z vnitrostátních zdrojů k nastavení fiskální politiky bude mít ve srovnání s rokem 2022 podle projekcí expanzivní povahu a bude činit 0,4 procentního bodu¹⁶. Zároveň se předpokládá, že příspěvek růstu primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (bez započtení nových opatření na straně příjmů) k celkovému nastavení fiskální politiky bude mít v roce 2023 utlumující povahu a bude činit 1,4 procentního bodu. Toto zahrnuje dopad postupného zrušení opatření k řešení zvýšených cen energií (0,1 % HDP) a dodatečné náklady na poskytování dočasné ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny (0,1 % HDP). Mezi další faktory patří snížení veřejných výdajů na spotřebu energie.
- (18) V konvergenčním programu z roku 2022 se očekává, že se přebytek veřejných financí v roce 2024 postupně ustálí na 0,6 % HDP a do roku 2025 klesne na 0,4 % HDP. Podle konvergenčního programu z roku 2022 se očekává, že poměr veřejného dluhu k HDP vzroste v roce 2024 na 34,0 % HDP a v roce 2025 na 33,9 %. Podle analýzy Komise se rizika udržitelnosti dluhu ve střednědobém horizontu jeví jako nízká.

¹⁵ Kladné znaménko ukazatele odpovídá deficitnímu růstu primárních výdajů ve srovnání se střednědobým hospodářským růstem, což ukazuje na restriktivní fiskální politiku.

¹⁶ Předpokládá se, že příspěvek ostatních kapitálových výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů bude mít utlumující povahu a bude činit 0,4 procentního bodu HDP.

- (19) V Dánsku jsou periodické daně z nemovitostí v současné době limitovány, a proto se nezvyšují s ohledem na tržní ceny. Nemohou tak tlumit cyklus cen nemovitostí a mají nepříznivé distribuční účinky. Nový systém daní z nemovitostí schválil parlament již v roce 2017, dosud však není zaveden. Prudký růst cen nemovitostí a dlouhé čekací lhůty na sociální bydlení vedou k nedostatku cenově dostupného bydlení v hlavních městských oblastech. V oblasti Kodaně navíc významně vzrostl podíl hypotečních úvěrů s poměrem dluhu k příjmům vyšším než 4 a s poměrem úvěru k hodnotě nemovitosti přesahujícím 60 %, což znamená, že tito dlužníci jsou potenciálně citliví na zvýšení úrokových sazeb nebo výrazný pokles cen nemovitostí. Dánská Rada pro systémová rizika doporučila snížit u takovýchto hypotečních úvěrů rizika, tato doporučení však nebyla provedena.
- (20) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. b) nařízení (EU) 2021/241 a s přílohou V kritériem 2.2 uvedeného nařízení zahrnuje plán pro oživení a odolnost rozsáhlý soubor vzájemně se posilujících reforem a investic spolu s orientačním harmonogramem provádění, které má být dokončeno do 31. srpna 2026. Ty řeší všechny nebo významnou část hospodářských a sociálních výzev uvedených v doporučeních, která Dánsku adresovala Rada v rámci evropského semestru v letech 2019 a 2020, jakož i ve veškerých doporučeních pro členský stát vydaných do dne přijetí plánu pro oživení a odolnost. Plán pro oživení a odolnost se zaměřuje konkrétně na investice do zelené a digitální transformace, zejména na čistou a účinnou výrobu a využívání energie, udržitelnou dopravu a výzkum a inovace. Opatření v oblasti výzkumu mohou rozšířit inovační základnu a zapojit do výzkumných a inovačních činností více podniků. Některá doporučení pro jednotlivé země, konkrétně „zaměření investiční hospodářské politiky na vzdělávání a dovednosti“ a opatření k řešení nedostatku zdravotnických pracovníků a zajištění účinného dohledu nad rámcem pro boj proti praní peněz a jeho prosazování, byla řešena mimo rámec plánu pro oživení a odolnost. Opatření týkající se těchto oblastí nebyla do plánu pro oživení a odolnost zařazena.

- (21) Očekává se, že provádění plánu pro oživení a odolnost Dánska přispěje k dosažení dalšího pokroku v oblasti zelené a digitální transformace. Na opatření podporující klimatické cíle připadá v Dánsku 59 % celkových prostředků, které byly na plán pro oživení a odolnost přiděleny, a na opatření podporující digitální cíle pak připadá 25 % z těchto celkových prostředků. Plnohodnotné provádění plánu pro oživení a odolnost v souladu s příslušnými milníky a cíli pomůže Dánsku rychle se zotavit z dopadů krize COVID-19 a současně dále posílí jeho odolnost. Pro úspěšné provádění plánu pro oživení a odolnost i dalších hospodářských politik a politik zaměstnanosti, které jdou nad rámec plánu pro oživení a odolnost, je i nadále důležité systematické zapojování sociálních partnerů a dalších příslušných zúčastněných stran, aby měla celková politická agenda širokou podporu.

- (22) Dne 25. května 2022 schválila Komise dohodu o partnerství pro Dánsko stanovenou v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060¹⁷. Dánsko předložilo první programy politiky soudržnosti dne 11. dubna 2022. V souladu s nařízením (EU) 2021/1060 Dánsko při programování fondů politiky soudržnosti na období 2021–2027 zohlední příslušná doporučení, která mu byla vydána. To je předpokladem pro zlepšení účinnosti a pro maximalizaci přidané hodnoty finanční podpory, kterou má země obdržet z fondů politiky soudržnosti, a zároveň je tak podporována koordinace, doplňkovost a soudržnost mezi těmito fondy politiky soudržnosti a dalšími nástroji a fondy Unie. Úspěšné provádění Nástroje pro oživení a odolnost a programů v rámci politiky soudržnosti také závisí na odstranění překážek, které stojí v cestě investicím na podporu zelené a digitální transformace a vyváženého územního rozvoje.
- (23) Kromě hospodářských a sociálních výzev, které řeší plán pro oživení a odolnost, se Dánsko potýká s řadou dalších problémů souvisejících se snižováním závislosti na fosilních palivech, posílením oběhového hospodářství na podporu zelené transformace a zajištěním větší odolnosti trhu s bydlením a zadlužených domácností.

¹⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021 o společných ustanoveních pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový, migrační a integrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky (Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 159).

- (24) Zatímco dánský plán pro oživení a odolnost vyčleňuje 59 % finančních prostředků na ekologické iniciativy, Dánsko v některých oblastech oběhového hospodářství zaostává. V Dánsku jsou míry využívání oběhového materiálu značně pod unijním průměrem. V současnosti produkuje země nejvyšší množství komunálního odpadu na osobu v Unii, a to 845 kg na osobu ročně. Zatímco s ohledem na komunální odpad sebraný k recyklaci je Dánsko těsně nad unijním průměrem (53,9 % v roce 2020 v porovnání s unijním průměrem ve výši 47,8 %), 45,2 % komunálního odpadu spaluje, což se blíží dvojnásobku unijního průměru. Velká část odpadu v Dánsku se spaluje za účelem výroby energie, čímž se opomíjejí příležitosti ke zlepšení účinného využívání zdrojů. Je třeba včas provést novou strategii pro nakládání s odpady a oběhové hospodářství a související vnitrostátní programy a plány pro nakládání s odpady a oběhové hospodářství. Ztráty z hlediska nižší výroby energie v důsledku omezeného spalování odpadu by mohly být kompenzovány metodami šetrnějšími k životnímu prostředí, včetně zlepšení energetické účinnosti a využívání elektrických tepelných čerpadel.
- (25) Plán REPowerEU, jak jej navrhuje Komise a který reaguje na mandát hlav států a předsedů vlád Unie ve Versailleském prohlášení, má v co nejkratší době postupně odstranit závislost Unie na dovozu fosilních paliv z Ruska. Za tímto účelem zamýšlí Komise v dialogu s členskými státy identifikovat nejvhodnější projekty, investice a reformy na vnitrostátní, regionální a unijní úrovni. Cílem těchto opatření je snížit celkovou závislost na fosilních palivech a při dovozu fosilních paliv se odklonit od Ruska.

- (26) Dánsko se zavázalo dosáhnout do roku 2030 cíle týkajícího se snížení emisí skleníkových plynů o 70 % oproti úrovním z roku 1990 a do roku 2028 postupně vyřadit uhlí. K dosažení těchto ambiciózních cílů předpokládá dánský vnitrostátní plán v oblasti energetiky a klimatu značné investice do dodatečné kapacity energie z obnovitelných zdrojů a do energetické účinnosti. Urychlení zavádění obnovitelných zdrojů energie a vodíku z obnovitelných zdrojů by mohlo být podpořeno zefektivněním a urychlením povolovacích postupů. Ačkoliv se Dánsko zavázalo k zvýšení kapacit pro výrobu obnovitelné energie z větrné energie na moři, jsou zapotřebí další investice do energetických přenosových soustav, aby se zajistil vyšší podíl energie z obnovitelných zdrojů, kterou lze účinně využít. Investice do energetiky a propojení elektroenergetických soustav, včetně offshore hybridních aktiv, se sousedními zeměmi by podstatně zvýšily bezpečnost dodávek energie a přizpůsobivost regionálním rozdílům, a to i v souvislosti s ruskou invazí na Ukrajinu. Celková energetická závislost Dánska na dovozu fosilních paliv z Ruska činí 21,1 % (unijní průměr je 24,4 %), přičemž se bere v úvahu sekundární závislost po vysledování veškerého zpětného dovozu pomocí příslušných předpokladů. V roce 2020 byla závislost na fosilních palivech z Ruska v celkové skladbě zdrojů energie Dánska nižší než unijní průměr v případě ropy (12 % ve srovnání s unijním průměrem ve výši 36,5 %).

Zatímco u uhlí byl tento podíl vyšší (97 % oproti 19,3 % unijního průměru), podíl uhlí ve skladbě zdrojů energie je v Dánsku nízký (4,3 %). Zemní plyn tvoří 12,8 % jeho skladby zdrojů energie, a zatímco Dánsko nedováží ruský plyn přímo pro domácí spotřebu, jeho závislost prostřednictvím německého dovozu plynu znamená významnou sekundární závislost, která je vyšší než unijní průměr: z Ruska se dováží 65 % domácí spotřeby plynu oproti unijnímu průměru ve výši 41,1 %. Ačkoliv podle údajů z roku 2020¹⁸ je závislost Dánska na ruském dovozu ropy a zemního plynu stále značná, předpokládá se, že tato závislost bude odstraněna od roku 2023, kdy bude dokončena rekonstrukce stávajícího pole v Severním moři, a očekává se, že Dánsko bude opět čistým vývozcem plynu. Diverzifikaci dodávek energie může podpořit rovněž urychlení probíhajících projektů propojení. Doporučuje se, aby nové investice do infrastruktury a sítí související s plynem obstály pokud možno i v budoucnu, a usnadnily tak jejich dlouhodobou udržitelnost prostřednictvím budoucího nového využití udržitelných paliv. Ambice Dánska v oblasti energetické účinnosti by mohly být dále posíleny odpovídajícími dodatečnými investicemi do dekarbonizace průmyslu, služeb, soukromých obydlí a dopravy. Má-li Dánsko dostat cílům balíčku „Fit for 55“, bude zapotřebí dále zvýšit ambice, pokud jde o snižování emisí skleníkových plynů, i využití obnovitelných zdrojů energie a energetickou účinnost.

¹⁸ Eurostat (2020), podíl dovozu z Ruska na celkovém dovozu zemního plynu, ropy a černého uhlí. Pokud jde o průměr EU-27, celkový dovoz je založen na dovozu ze zemí mimo EU-27. V případě Dánska zahrnuje celkový dovoz obchod uvnitř EU. Surová ropa nezahrnuje produkty z rafinované ropy. Dánsko je nepřímo závislé na ruském dovozu prostřednictvím obchodu uvnitř EU. Zohlednění druhotné závislosti na ruském plynu prostřednictvím dovozu uvnitř EU vede k odhadu, že Dánsko je na ruském dovozu plynu závislé ze 65 %.

- (27) Vzhledem k tomu, že urychlený přechod na klimatickou neutralitu a odklon od fosilních paliv si v několika odvětvích vyžádá značné náklady na restrukturalizaci, může Dánsko v rámci politiky soudržnosti využívat mechanismus pro spravedlivou transformaci, aby zmírnilo socioekonomický dopad přechodu v nejpostiženějších regionech. Dánsko může navíc zlepšovat pracovní příležitosti a posilovat sociální soudržnost s pomocí Evropského sociálního fondu plus zřízeného nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1057¹⁹.
- (28) Na základě posouzení Komise přezkoumala Rada konvergenční program z roku 2022 a její stanovisko²⁰ je promítnuto do níže uvedeného doporučení č. 1,

DOPORUČUJE Dánsku v letech 2022 a 2023:

1. V roce 2023 zajistit, aby byl růst primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů v souladu s celkově neutrálním nastavením fiskální politiky, a brát přitom v potaz pokračující dočasnou a cílenou podporu domácností a podniků, které jsou nejzranitelnější vůči prudkým nárůstům cen energií, a osob prchajících z Ukrajiny. Být připraveno přizpůsobit běžné výdaje vyvíjející se situaci. Rozšířit veřejné investice do zelené a digitální transformace a energetické bezpečnosti při zohlednění iniciativy REPowerEU, a to i s využitím Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů Unie. V období po roce 2023 provádět fiskální politiku zaměřenou na dosažení obezřetných střednědobých fiskálních pozic. Zavést nový systém daně z nemovitostí s cílem obnovit spojitost mezi tržními cenami a daněmi a zajistit spravedlivější zdanění. Stimulovat investice do výstavby cenově dostupného bydlení ke zmírnění nejnaléhavějších potřeb. Zvýšit finanční odolnost vysoce zadlužených osob.

¹⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1057 ze dne 24. června 2021, kterým se zřizuje Evropský sociální fond plus (ESF+) a zrušuje nařízení (EU) č. 1296/2013 (Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 21).

²⁰ Podle čl. 9 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 1466/97.

2. Pokračovat v provádění svého plánu pro oživení a odolnost v souladu s milníky a cíli uvedenými v prováděcím rozhodnutí Rady ze dne 13. července 2021. Urychleně dokončit jednání s Komisí o programech politiky soudržnosti na období 2021–2027 a pokračovat v jejich provádění.
3. Posílit oběhové hospodářství a politiky nakládání s odpady, mimo jiné podporou předcházení vzniku odpadů a jejich opětovného použití, zvyšováním recyklace a postupným přechodem od spalování komunálního odpadu k ekologičtějším zdrojům výroby tepla.
4. Snížit celkovou závislost na fosilních palivech. Dále diverzifikovat dodávky energie a pomoci dekarbonizovat hospodářství urychlením zavádění obnovitelných zdrojů energie, mimo jiné zavedením reforem ke zjednodušení a urychlení administrativních a povolovacích postupů, modernizací sítí pro přenos energie, větším propojením se sousedními zeměmi a zlepšením energetické účinnosti.

V Bruselu dne

Za Radu

předseda/předsedkyně
